

Beslutninger i mappinggruppa - Erfaringsdokumentasjon

Språk

Mapping av språk: Vi skal bruke samme «gullstandard» som OCLC, dvs. Ethnologue-basen. Vi har IP-basert abonnement herfra: <https://www.ethnologue.com/>

Mapping av litteraturhierarkiet mot 8xx og H3

1: Vi mapper til H3 med deltabeller der dette er aktuelt. Vi bygger ut hjelpetabellnumrene og mapper dit. Det er ønskelig å opprette relasjoner mot syntesen av hjelpetabellnumre, ikke de enkelte bestanddeler.

Eksempel: Politiske komedier BM 808.2523083581. Samme begrep får også mapping til H3B—20523083581. Dette er bygget fra hhv. H3B—20523 for komedier og H3C—3581 for politiske og militære temaer.

2.a: Det er ønskelig å bygge så spesifikke nr. som mulig der det lar seg gjøre. Unngå å mappe til helt generelle nr. så lenge kildebegrepet har et aspekt som kan uttrykkes gjennom mer spesifikke nr. i H3. «Fantastisk fiksjon» bør mappes til 809.38766 i stedet for 809.3, og H3B—308766 fremfor H3B—3 Fiksjon.

2.b: Er det derimot snakk om ekstremt generelle begrep, som «Romaner», bør man opprette mapping til så generelle nummer som 809.3, H3A—3 og H3B—3.

2.c: Det er ofte nødvendig å bygge flere numre ved mapping av et begrep, med basis i disse klassene:
Litterær komposisjon i bestemte litterære former = 808.1-808.7
Samlinger av litterære tekster fra mer enn to litteraturer = 808.8
Historie og kritikk = 809

2.d: Det er en prinsipiell likhet mellom relasjonene i et begreps mappinger til 808 og 809-nr. Når man mapper til begge har ikke «Komposisjon» eller «samlinger» i 808 en svakere relasjon enn «historie og kritikk» i 809, og dermed bør begreper som mappes til alle nr. tildeles samme relasjon.

3.a: Hjelpetabellnumre er bygget inn på forskjellige nivåer i tabellen. For eksempel i engelsk litteratur ligger dette innbakt i selve hovedtabellen, engelsk fiksjon er 823, engelsk poesi er 821 etc. Det er hensiktsmessig å kun mappe begrepet «Engelsk litteratur» til overordnet klasse 820. De forskjellige klassenumrene er allikevel koblet mot mappingen i kraft av at de ligger som klassifikasjon på postene som har emneordet Engelsk litteratur.

3.b: Vi bygger ikke ut numre for det enkelte språks litteratur med mindre vi skal mappe et begrep som spesifikt krever dette. Dette gjelder også for norsk litteratur.

4.a: Der det er aktuelt å mappe kunstbegreper/sjangre mot H3C, gjøres dette. Eksempel: Hume Realisme ~EQ H3C—12 Realisme og naturalisme

5.a: H3A er bare for underinndeling av verker av eller om én enkelt forfatter i bestemte litterære former. Kan bare deles inn etter form og periode. Dette skal bare bygges og benyttes i mapping når kildebegrepet tilsier det.

5.b: H3B. Underinndeling av verker av eller om mer enn én forfatter. Kan utbygges og mappes til for å uttrykke litterære perioder og former/sjangre, gjerne i kombinasjon med H3C.

5.c: H3C: Man kan mappe til deltabellen alene eller utbygd for enkelte kunstbegreper/motiver.

Generelt:

Det foreligger tekniske årsaker i WebDewey som har bidratt til at vi har valgt å utsette mappingen av litteraturhierarkiet. Per i dag lar det seg ikke gjøre å bygge egne hjelpetabellnumre og få disse godkjent til nasjonalt bruk. I tråd med dette tenker vi at det generelt bør finnes mulighet for å kunne benytte ferdig bygde og godkjente hjelpetabellnumre i all nummerbygging, slik at man ikke må starte fra begynnelsen hver gang man skal bygge klassenumre med flere ledd.

Kunsthierarkiet i Humord er nå ferdig mappet, med unntak av det som må opprettes av relasjoner til H3 når det blir aktuelt.

Litteratur etter språkgruppe/familie kan mappes uavhengig av hjelpetabellproblematikken, og tas hånd om av Ingebjørg.

Overgang fra mymapper til ccmapper

Ferdigstilling av påbegynte, uferdige begreper i mymapper ved overgang til ccmapper - følgende begreper låses i ccmapper mens de ferdigstilles i mymapper (der de ligger som en «todo»-liste): Kildebegreper som har mappinger med status «venter på godkjenning», og mappinger med «suggested» på kildebegreper som er påbegynt (dvs. som har andre mappinger som «venter på godkjenning» eller er godkjent). Disse gjøres ferdig i mymapper og overføres deretter med overskriving til ccmapper, hver natt.

Når et begrep er ferdigmappet i mymapper (dvs. hvis det kun har ferdig godkjente mappinger), vil det importeres i ccmapper som "review completed" førstkomende natt. Når det først er gjort, vil ccmapper *ikke* hente inn eventuelle fremtidige oppdateringer for dette begrepet fra mymapper. Hvis man senere vil endre på en eksisterende mapping for et slikt begrep, eller legge til en ny mapping, må dette gjøres i ccmapper.

Når det gjelder begreper som ikke ligger i todo-listen er det fortsatt greit å behandle disse i mymapper så lenge de ligger med status "ikke påbegynt" i ccmapper. Men hvis de har en annen status i ccmapper enn "ikke påbegynt" eller "låst" vil mappinger fra µmapper *ikke* bli importert: **ccmapper har presedens over mymapper, ikke omvendt.**

Overlappsvokabular

Markering av overlappsvokabularet i ccmapper: Tilsvarende mappingkandidater som er markert med my-ikon. Vi fortsetter å mappe overlapp med samme kriterier som vi har praktisert i mymapper, dvs. mapping til klassenr som har registeroppslag i WD. For bygde nr i overlappsvokabularet, mappes primært til de tverrfaglige (jfr. sjekklista for utdyping).

Eksport av våre mappinger til norsk WebDewey

Eksport fra ccmapper til norsk WD gjøres hver natt.

Real-Hume-mappinger

Ved overgang til ccmapper er alle Real-Hume-mappinger godkjent (med =EQ, ~EQ eller reject). Etter overgang til ccmapper, vil vi måtte lage eventuelle nye Real-Hume-mappinger (el. endring i eksisterende) i mymapper, og overføre disse til ccmapper.

Oppsummering av Real-Hume-mappinger som er laget av Kristine etter parentesfjerning: Hovedtyper av relasjoner som forekommer når vi mapper fra eller til ting med parentes. Tanken er at noe av dette kanskje gjelder for forslagene i parentesfjerninglista der WD er målvokabular også.

1: Helt standard homonymer

For det meste var det snakk om begreper der en eller flere betydninger er et stedsnavn F.eks. steder som heter det samme, og ord som Fjell, Java, osv. I nesten alle tilfellene gjorde litteraturbelegget det lett å avgjøre hvilken betydning Real-begrepet gjaldt.

2: Synonymer der Hume har kvalifikator, og Real ikke F.eks. Mus =EQ Mus (Dyr)

3: Formtermer

Her har stort sett alle Realbegrepene fått en =EQ til tilsvarende Humord med (Form). Dette i tråd med hva Berit Sonja, Vibeke og Kristine har diskutert.

4: Begrep med flere, lignende betydninger/nærsynonymer

F.eks. Samspill Reject til Samspill (Musikk)

Her må også litteraturbelegget spille inn f.eks. for Reals «Franske revolusjon» for å finne ut hvilken av revolusjonene det er.

En underkategori her er stedsnavn som gjelder både et område og et annet sted i det området, f.eks. staten New York og byen New York

5: Begreper som er plassert i flere faglige kontekster i Humord

F.eks. Motiver, Virkemidler..

Her har Kristine stort sett rejectet alle fordi ingen av kontekstene var relevante for Reals bruk av termen, Motiver-forslagene er ikke mappet ennå i påvente av Humord-rydding

Humord med kvalifikator (Form) eller (fag) samt generelle Humord med fagfelt i kvalifikator

Disse emneordene er dessverre ikke brukt på en veldig konsistent måte, og dermed er det meningsløst å mappe dem på en konsistent måte. De fleste tilfeller krever derfor en individuell vurdering. Dog finner vi følgende kategorier:

1: Humord med kvalifikator (Form)

Her får begrep med og uten (Form)-kvalifikator samme mappinger med samme relasjoner. (Dette har vi bestemt med forbehold om at det skal vise seg at det ikke er så lurt likevel.)

2: Humord med kvalifikator (Faget)

Det er to hovedgrupper av Humord som har kvalifikator (Faget):

2a: Ett eller annet-historie (Faget), som består av to underkategorier:

- Se-henvisninger, dvs. «ett eller annet-historie» uten parentes, som er en generell se-henvisning – f.eks. Kunsthistorie Se: Kunst * Historisk framstilling. Ifølge styringsdokumentet skal generelle se-henvisninger ikke mappes: «Tilfeller der kildevokabularet har flere uavhengige begreper for noe som er uttrykt som ett sammensatt begrep i målvokabularet, skal ignoreres i mappingarbeidet (dette berører i praksis generelle se-henvisninger i Humord).»

- Foretrukne termer, dvs. «ett eller annet-historie» uten parentes som er en foretrukken term. Dette gjelder kun Lokalhistorie og Slektshistorie, som altså har f.eks. både Lokalhistorie og Lokalhistorie (Faget) som foretrukne termer. Her er det mye inkonsistent bruk, og det er nødvendig med individuell vurdering. Sannsynligvis vil samme begrep med og uten kvalifikator få lignende

mappings, men muligens med forskjellig vektning. Følgende fem Humord brukes alene ifm. historie (inkl. Arkeologi): Lokalhistorie, Slektshistorie, Arkeologi, Gårdshistorie og Historie – de tre førstnevnte har motstykker med (Faget).

2b: Matematikk (Faget), Norsk språk (Faget) o.l.

Her er (Faget) brukt for å indikere at det handler om undervisning/opplæring i faget. Også her er det nødvendig med individuell vurdering, men trolig vil begrepene få lignende, men ikke identiske mappings. Begrepet med kvalifikator (Faget) vil trolig få «høyere» mappings mot pedagogikk-numre

3: Generelle emneord som har fått kvalifikator for å plassere i fagfelt

F.eks. motiver, Modeller, osv.

- Vibeke og Berit Sonja vil rydde i Humord og poster før vi mapper disse endelig. Ryddingen må skje etter at Humord kommer inn i Bare

- Det er nyttig om de får beskjed om sånne emneord

Retningslinjer for strukturelle Humord-endringer

Hovedregel: Vi mapper Humord-begrepene slik de er, jfr. styringsdokumentet: «Strukturell opprydning i Humord (topptermer, hierarkier) er ikke en del av prosjektet, men legges til et eventuelt kommende prosjekt for etablering av en norsk generell tesaurus.»

Endringer som likevel skal gjøre i Humord: Humord-koordinatorene (Berit Sonja og Vibeke) avklarer med Unni hvilke endringer som skal gjøres før mapping. Eksempel: Humord med «historie» legges på vent til Humord er endret, jfr. problematikken med Historie vs. Historiefaget.

Humord-koordinatorene sjekker ut med superbrukerne for Alma hvordan gjennomgående endringer på bibliografiske poster kan foretas i Alma – hhv. endringer som kan gjøres uten intellektuell gjennomgang av postene (f.eks. endring fra Motiver (Bildekunst) til to emneord Motiver, og Bildekunst) – og endringer hvor man trenger å lage presise trefflistor for intellektuell gjennomgang post for post eller grupper av poster (f.eks. ved opprydning ifm. søsken-Humordene Intervensjon kontra Humanitær intervensjon).

Mapping til klassenumre som finnes i amerikansk WD men foreløpig ikke i den norske WD

Når vi ønsker å mappe til et klassenr som finnes i amerikansk WD men som ikke er tatt inn i norsk WD ennå, gjøres det på følgende måte: 1) Legg det aktuelle klassenr inn som ukontrollert nr i mappingverktøyet ved kopi-lim inn fra amerikansk WD. 2) Gi beskjed til NB v/Elise om at vi ønsker at dewey-endringen for dette klassenr prioriteres av WD-redaksjonen. Mappings til klassenr som ikke er integrert i norsk WD ennå, vil vises i bla-gjennom trefflisten for Humord/Realfagstermer, med et ikke-klikkbart klassenummer ved siden av. Nummeret blir automatisk klikkbart (altså gjort til en lenke) med en gang klassen er publisert av WD-redaksjonen.

Pedagogikk

Vi mapper til både 371 og mot det enkelte utdanningstrinn i 372-374 og 378 der det er rimelig. Relasjonsvalg bestemmes av mapper og kontrollør, og tas til diskusjon på et senere mappingmøte hvis det er vanskelig å komme til en konsistent løsning. Husk generell regel om at vi ikke går tilbake på ferdig-mappede begreper for å gjøre nye vurderinger, med mindre det dreier seg om konkret feilretting.

Mapping mot 34x Lov og rett

Skal alle emner få en plassering innen rettsvitenskap? Nei – vi tar typisk RM hvis et emne har registeroppslag mot 34x, men vi leter ikke opp mulige plasseringer innen rettsvitenskap utenom dette – med mindre emnet i seg selv er knyttet til juss (eksempel: emner innen naturvern).